

Halkın Yaşayış Tarzını ve Değerlerini Anlatan Manzumeler

1 ve 2. soruları bu metne göre cevaplayınız.

1. — Aman bizim Baba Arif susuz musuz içiyor!
— Onun bi dalgası olmak gerek: Tünel geçiyor.
— Moruk, kaçınıcı kadeh? Şimdıcik sızarsın ha!
— Sızarsa mis gibi yer, yatmamış adam değil a.
Yavaş yavaş kafalar, kelleler kızışmıştı,
Ağız, burun, hele sesler bütün karışmıştı;
Dikildi ağzına baktım, açık duran kapının,
Fener elinde bir erkek, yanında bir de kadın.
Beş on dakika süren bir düşünceden sonra,
Kadın da girdi o zulmet-sera-yı menfura.

...

Teveccüh eyleyerek sonradan gelen, babaya:

- Demek taşınmalı artık çoluk çocuk buraya!
Ayol, nedir bu senin yaptığın? Utan azıcık...
Anan da ben de yumurcakların da aç kaldık!
Ne iş ne güç, gece gündüz içip zıbar sade;
Sakin düşünme çocuklar acep ne yer evde?
Çalışmadın, beni hep bunca yıl çalıştırdın;
O yavrucakları çıplak, sefil alıştırdın;
Bilir mahalleli kim, aldığın zamanda beni,
Çehiz çimenle donatmıştı beybabam evini.
Ne oldu şimdi o eşya? Satıp kumarda yedin!
Evet, kumarda yedin, hem de karşılarda yedin!

...

Herif! Şu hâlime bak, merhametli ol azıcık...

Bırak o zıkkımı, içtiklerin yeter artık.

(zulmet-sera-yı menfura=nefret edilen karanlık yer)

Mehmet Akif'in "Meyhane" adlı eserinden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Meyhane kötü bir yer olarak anlatılmıştır.
B) Bir olay, manzum olarak anlatılmıştır.
C) Halkın alt tabakasının yaşamı tasvir edilmiştir.
D) Mekâna uyum sağlamayan kişiler seçilmiştir.
E) Olay, kişiler, yer ve zaman unsurları vardır.
2. **Bu eserin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Gerçekçi bir üslup söz konusudur.
B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
C) Halkın kullandığı günlük dille oluşturulmuştur.
D) Diyalog tekniği kullanılmıştır.
E) Anlatım kahraman anlatıcı ağzındadır.

3. I. Bireysellik
II. Ölçü
III. İmge
IV. Kafiye, redif
V. Olay örgüsü

Numaralanmış özelliklerden hangileri manzum hikâye ile şiirde ortaktır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) II ve V. E) IV ve V.

4. Bu bir hamal küfesiymiş...Acep kimin? Derken;
On üç yaşında kadar bir çocuk gelip öteden,
Gerildi, tekmeyi indirdi öyle bir küfeye:
Teker meker küfe bîtab düştü ta öteye.
— Benim babam senin altında öldü, sen hâlâ
Kurumla yat sokağın ortasında böyle daha!
O anda karşığı evden bir orta yaşlı kadın
Göründü:
— Oh benim oğlum, gel etme kırma sakın!
Ne istedin küfeden yavrum? Ağzı yok, dili yok,
Baban sekiz sene kullandı... Hem de derdi ki: "Çok
Uğurlu bir küfedir, kalmadım hemen yüksüz..."
Baban gidince demek kaldı âdeta öksüz!
Onunla besleyeceksin ananla kardeşini.
Bebek misin daha öğrenmedin mi sen işini?"

...

Fakat Hasan, babasından kalan o pis küfeyi,

- Ki ezmek istedi görmekle reh-güzarında
İlelebed çekecek düş-ı ızdırarında!

O, yük değil, kaderin bir cezası masûma...

Yazık, günahı nedir, bilmeyen şu mahkûma!

Mehmet Akif'in "Küfe" adlı manzum hikâyesinden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halkın sosyal problemleri yansıtılmıştır.
B) Yazıldığı dönemin siyasi yapısına ilişkin ipuçları verilmiştir.
C) Hamallığın, o dönemin geçim yollarından biri olduğu anlaşılmaktadır.
D) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
E) Redif ve kafiye gibi ahenk unsurlarına yer verilmiştir.

Halkın Yaşayış Tarzını ve Değerlerini Anlatan Manzumeler

5. Aşağıdakilerden hangisi “Safahat”a ait bölümlerden biri değildir?

- A) Bülbül
B) Hakk’ın Sesleri
C) Asım
D) Hatıralar
E) Fatih Kürsüsünde

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Mehmet Akif Ersoy’la ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Heceyle yazdığı bir şiiri dışında bütün şiirlerini aruz ölçüsüyle yazmıştır.
B) Şiirlerinde konuşma dilini bütün canlılığıyla kullanmış, âdeta konuşur gibi yazmıştır.
C) Divan edebiyatı nazım biçimlerini, özellikle de mesnevi nazım biçimini kullanmıştır.
D) Ona göre gençlik İslam inancı ile Batı’nın bilimini sentezleyebilmelidir.
E) “Hayır, hayâl ile yoktur benim alışverişim / İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.” dizeleri onun realist yanını ifade etmektedir.

7. — Şimdi anlat bakalım, neydi senin hastalığın?

Nezle oldun sanırım, çünkü bu kış pek salgın.

— Mehmet Ağa’nın evi akmış. Onu aktarmak için

Dama çıktım, soğuk aldım, oluyor on beş gün.

Ne işin var kiremitlerde a sersem, desene!

İhtiyarlık mı nedir, şaşkınlım oğlum bu sene.

Hadi aktarmayayım... Kim getirir ekmeğimi?

Oturup kör gibi, namerde el açmak iyi mi?

Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:

Dostunun yüz karası, düşmanının maskarası!

Mehmet Akif’in “Seyfi Baba” adlı eserinden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir manzum hikâye örneğidir.
B) Aruzla söylenmiştir.
C) Söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılmıştır.
D) İmge ve çağrışım yüküldür.
E) Günlük dilin imkânlarından yararlanılmıştır.

8. I. Türkçülük akımını benimsemiştir.
II. Nazmı nesre yaklaştırmada oldukça başarılıdır.
III. “Sanat için sanat” anlayışıyla eserler vermiştir.
IV. Herhangi bir edebî topluluğa katılmamıştır.
V. Aruz ölçüsünü Türkçeye başarılı bir şekilde uygulamıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangileri Mehmet Akif Ersoy’un özelliklerinden değildir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

9. Manzum hikâye türü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Manzum hikâyede öyküleyici anlatım kullanılır.
B) Manzum hikâyede sözcükler genellikle gerçek anlamları ile yer alır.
C) Manzum hikâye kolaylıkla düzyazıya çevrilebilir.
D) Manzum hikâyelerde toplumsal hayata dair kesitler sunulur.
E) Manzum hikâyeler serbest tarzda söylenir.

10. — Hayır, yorulsa değil, ölse yardım etme sakın:

Vebali kendine aittir İbni Hattab’ın.

Kadın ne söyledi, Abbas, işitmedin mi demin?

Yarın huzur-ı İlahîde, kimseler, Ömer’in,

Şerîk-i haybeti olmaz, bugünlük olsa bile;

Evet, hilafeti yüklenmeyeydi vaktiyle.

Kenâr-ı Dicle’de bir kurt aşırırsa bir koyunu,

Gelir de adl-i İlahî sorar Ömer’den onu!

Bir ihtiyar kadın bî-kes kalır, Ömer mes’ul!

Yetimi girye-i hüsrân alır, Ömer mes’ul!

Mehmet Akif’in “Kocakarı ile Ömer” adlı eserinden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) aa, bb, cc... şeklinde kafiyelenmiştir.
B) Sanatlı bir söyleyiş söz konusudur.
C) Genellikle yarım kafiye kullanılmıştır.
D) İnsandaki adalet bilinci eleştirilmektedir.
E) Manzum hikâyeden çok, şiir özellikleri göstermektedir.

